

A REGGEL

Vidéki előfizetési árak:

Egész évre	20 K
Félévre... ..	10 K
Negyedévre	5 K

POLITIKAI NAPILAP

Főszerkesztő: Dr. GENCSI SAMU
Felelős szerkesztő: HOVÁNYI KORNÉL

Előfizetési árak helyben:

Egész évre	16 K
Félévre... ..	8 K
Negyedévre	4 K

A ferditések

ujabb sorozatát üdvözölhetjük ma vidéki lapjainkban, akik valamennyien beugrottak a Pesti Napló felületes adatokkal impregnált kivándorlási cikkének. De amíg vidékre érkezett a hír, természetesen megnőtt a szenzáció, a vidéki cikkek már arról közölnek hosszu, panaszos tirádákat, hogy egy hónap alatt tizezer ember vándorolt ki Borsodmegyéből Amerikába. A Pesti Napló cikke, ehhez képest valósággal szent alaposság, a Pesti Napló három hónap alatt költöztetett el tizezer embert, míg ugyanezt a vidéki lapok már egy hónap alatt eszelepszik meg és természetesen Tisza István gróf kormányrendszert okolják ezért a valótlan szenzációért is.

A Reggel megállapította a valóságot a Pesti Napló alaptalan állításával szemben, de újból kénytelenek vagyunk konstatálni, hogy 1914. január hó 1-től, — március hó 30-áig nem tizezer, — hanem csak ezren kértek utlevelet és ezek közül is csak alig néhány százan hagyták el eddig a vármegye területét. Általában megállapítottuk, hogy Borsodvármegyében, dacára a rossz gazdasági éveknél, a nyomornak legcsekélyebb szimptomái sem tapasztalhatók, az összes járásokban megállapították, hogy **segélyre szoruló munkanélküli egyetlen egy sincsen.** A ferditések azonban ennek dacára tovább végzik romboló körutjukat és nagy lendülettel támadják az ellenzéki organumok a kormányt, holott sokkal lojálisabb és helyesebb eljárás volna az igazság beismerése.

A tizezrek kivándorlásáról ma cikket közöl egyik helybéli ujság — a Miskolczi Estilap is. Nem

vonjuk kétségbe lapjaink jóhiszeműségét ebben az ügyben, tudjuk, hogy adatait a Pesti Naplóból, vagy vidéki lapokból szerezte és figyelmét bizonyára elkerülte A Reggelben megjelent helyreigazító cikk. Ennek tudatában

kérjük a Miskolczi Estilapot, — hogy az igazság érdekében tekintsen be a vármegyénél a kivándorlási statisztikába és állapítsa meg, hogy őt is félrevezették ezzel a kormánytámadási célokat szolgáló valótlan közleménnyel.

A kereskedelmi és iparkamara ülése

(A Reggel tudósítójától.)

A Kereskedelmi és iparkamara ma délután tartotta teljes ülését. Az ülésen Radwány István kir. tan. akadályoztatása miatt Pfliegler Ferenc kir. tan. alelnök elnökölt. — Jelen voltak: edelényi Koós Samu kir. tan. alelnök, dr. Sugár Ignác titkár, Wittich Andor segédtitkár mint előadók. A jegyzőkönyvet dr. Máday Lajos fogalmazó vezette.

A kereskedelmi szakosztályból megjelentek: Bródy Gyula, Grünwald Jakab, Grünwald Marcell, Győri Ödön, Márkus Samu, Neumann Adolf, Szántó Mór, Varga Jakab, Weidlich Pál, Weisz Vilmos, Wilhell mHerman beltagok, Gröber Ferenc (Eger), Makra Géza, Rosenfeld Emil (Gyöngyös), kültagok.

Az iparos szakosztályból: Bátorffy Ferenc, Feldmann Mór, Herez Jenő, Klein Samu, Kasza József, Piek Jakab, Pollák Lajos, Rábel Albert, Szendy Lajos, Szilágyi Miklós, Szlavkovszky Imre, Ujhelyi Miklós, beltagok; Aczél Sándor, Sulán Ödön (Rozsnyó), Tóth Agoston (Eger) Gajdóczky Antal, Fehér Antal (Gyöngyös) kültagok. Kissházy Béla, Siehert Károly levelező tagok jelentek meg.

Elnöki előterjesztések.

Pfliegler J. Ferenc kir. tan. elnök az ülést délután 3 órakor megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkérte Grünwald Jakab és Pollák Lajos beltagokat. Majd melegen elparentálta Feymann László érdemduz rozsnói kültagot. Meleg szavakban emlékezik meg az elhunyt munkásságáról. Javaslatára a Kamara a veszteség felett érzett őszinte fájdalomnak adott kifejezést s az elhunyt emlékét jegyzőkönyvileg megörökíti.

Az elnök továbbá megemlékezik arról, hogy a debreceni farszkamarát az épületben elkövetett súlyos merénylet folytán tetemes veszteség érte. Osztozva a testvérekamara bajaiban a kamara táviratilag fejezte ki együttérzését s örömet a felett, hogy a Kamara tisztikarának bántódása nem történt s biztosította a testvérekamarát, a netán szükséges lelkes közreműködésről.

Bejelentette az elnök, hogy melegen üdvözölte a kamara dr. Vargha Gyulát a kereskedelmi miniszterium államtitkárát kinevezetése alkalmából, amit az államtitkár megleghangu levélben köszönt meg.

A titkári jelentést

terjesztette ezután elő dr. Sugár

Ignác titkár. Bejelentette, hogy részt vett a Magyar Vámpolitikai Központ albizottságának a gabonabehozatali jegyek ügyében tartott tárgyalásán, továbbá az országos magyar kereskedelmi egyesülés választmányi ülésén. Az új sajtótörvény életbeléptetése küszöbén lévén, értelekezletre hívta egybe a miskolczi nyomdajajdonosokat és lapkiadókat, megismertetendő az új törvény tartalmát, amiről a kerületbeli nyomdászok is tájékoztatást fognak nyerni.

A napirend

következett ezután, amelynek első pontja volt

az iparfejlesztési törvény módosítása.

A kereskedelmi miniszter véleményét kért a Kamarától a hazai ipar fejlesztéséről szóló törvény (1907. III.) módosításáról.

Dr. Sugár Ignác titkár javaslatát az iparos szakosztály javaslatait, melyeket az ülés egyhangulag határozottá emelt. — E javaslatok főbb vonásokban a következők:

A Kamara meggyőződése szerint ugyan az önálló vánterület megalkotása nélkül a hazai ipar erőteljesebb felkarolása el nem képzelhető. Mindazonáltal nem zárkózik el a Kamara az iparfejlesztési törvény kiépítése előtt. A reform szükségétől a Kamara is át van hatva. A törvényreform azonban célszerűségi tekintetből a kereskedelmi szerződések megkötése utáni időkre halasztandó akként, hogy a jelenlegi törvény érvénye 1917 utánra tolassék ki. A reform a következő főbb elveket tartsa szem előtt: az iparfejlesztési törvény revízió a nagyiparra szorítkozzék. A kézműipar istápolása külön feladat. Az iparvállaltok érdekeinek felkarolásánál gond fordítandó arra, hogy az állami, községi támogatás aránya a területi megosztás szerint fokoztassék vagyis a kedvezőtlenebb konjunkturákkal szá-

A BIKSZÁDI természetes savanyuvíz

gyógyhatása hurutos bántalmaknál páratlan, a legutóbbi termésű savanyu ujboraal vegyítve, kitűnő italt szolgáltat.

Kapható: **Weidlich Pál kereskedésében.**

Árjegyzéket kívánatra küld a BIKSZÁDI Fürdőigazgatóság

moló vállalat nagyobb kedvezményben részesüljön. Progresszív kulcs szerint igazodjék az egyes vállalatok nagyságához mért támogatás.

Ama vállalatok támogatásáról legyen első sorban szó, melyek a belföld nyeresztermékeinek feldolgozására szorítkoznak. Más szempontok mérvadóak a kivitelű különösen felkaroló gyárak támogatásánál. Általán főelv legyen: a magyar piac a magyar iparé. A kedvezmények rendszere fentartandó, sőt erőteljesebben kiszélesítendő. Állami, törvényhatósági, községi adók alóli mentesség biztosítandó valamint a helyi illetékek: fogyasztási adók, kövezetvámok, vízvezetéki, csatornázási illetékek stb. Ingyen állami, városi telek adományozásával szén, fa, kő, kavics téglá, vizierő díjmentes vagy legalább is kedvezményes áron való nyújtásával fogjuk még előmozdítani a magyar ipar megteremtését. Iparvágányok, utak létesítésének megkönnyítése, vasuti szállítási díjak indokolt mérséklése ugyancsak jelentős segítség lesz. Az állami s általán közszállításoknál a hazai vállalatok az eddiginél fokozottabb előnyt élvezzenek. Előzetes szállítási szerződések biztosításával hathatósan fogjuk támogatni az ipari etmelést. Különös figyelmet fordítandó végül a meglévő vállalatok erősítésére: új vállalatokat csak a régiéket megalapozása után volna célszerű is tápolni.

Törvényjavaslat az ipari bíróságokról.

A kereskedelmi miniszter megküldötte a kamarának az ipari bíróságokról szóló törvényjavaslat előadói tervezetét véleményadás céljából.

Dr. Sugár Ignác titkár ismertette a tervezet főbb rendelkezéseit, majd jelenti, hogy a kamara a kerületi ipartestületeit és kereskedő társulatait, valamint az alkalmazottak egyesületeit felkérte véleményeik betérjesztésére.

Sichert Károly (Rimaszombat) lev. tag már most hangoztatja, hogy az iparbíróság elnökökkel ellátása fontos iparos, illetve kereskedelmi érdek mindenütt, ahol megfelelő ülnöki kar képezhető, tehát nemcsak 30,000 lakosú városokban.

Dr. Sugár Ignác titkár felvilágosításul megjegyzi, hogy erre a tervezet 4. §-a módot nyújt, — megadván a kereskedelmi miniszternek a felhatalmazást kisebb járásbírói székhelyeken is ülnöki tisztség szervezésére.

Győri Ödön beltag hozzászólása után az ülés Sichert Károly észrevételét az ankét figyelmébe ajánlotta.

Az ülés a kereskedők és iparosok, valamint alkalmazottak érdekeit mélyen érintő törvénytervezet s a beérkező javaslatokat

Sichert Károly javaslatával együtt tüzetes megvitatás céljából az értekezlet elé utalja. A kerületbeli érdektség bevonásával tartandó szakértekezlet megállapodásai nyomán fogja majd a legközelebi teljes ülés érdemben tárgyalni a tervezetet.

A vasárnapi munkaszünet.

Dr. Sugár Ignác titkár előterjesztette ezután a keresk. miniszter leiratát, melyben a miniszter véleményt kér az ipari munka vasárnapi és ünnepnap szüneteléséről szóló törvényjavaslat előadói tervezetéről. Ismerteti a tervezet lényeges rendelkezéseit. A teljes ülés ezt is, miként az előbbi törvénytervezetet a kerületbeli kereskedő társulatok, ipartestületek s alkalmazottak bevonásával tartandó szakértekezlet elé utalja s az érdemleges tárgyalást a legközelebbi ülésre halasztotta.

A Goldberger és Voigtlander ösztöndíjak.

A kereskedelmi miniszter leirata folytán a Kamara pályázott hirdetett 8 rendbeli Goldberger-féle 300, illetve 250 koronás valamint a Voigtlander-féle 2200 K-ás alapítványi ösztöndíjakra. Miután a pályázati határidő még nem járt le, az ülés az iparos-szakosztályt bizza meg a pályázatok elbírálásával.

Hajójáratok a Felső-Tiszán.

Dr. Sugár Ignác titkár előterjeszti a felső tiszai hajózás érdekében tett kamarai intézkedéseket. Bejelenti, hogy a kamara arra a hirre, hogy a felső tiszai hajózás újra megindul, lépéseket tett ez ügyben a Magyar Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaságnál. Tárgyalásokat indított Borsod és Hevesvármegyei alispánjainál a Tisza alkalmas partjain létesítendő kikötők ügyében. Végül felterjesztést intézett e tárgyban a kereskedelemügyi és földművelésügyi miniszterekhez. A kereskedelmi miniszter örömmel fogadta a Kamara akcióját s kilátásba helyezte a Felső-Tiszán esetleg szükségessé váló átrakodó kereskedelmi kikötők kérdésének a tanulmányozását. Ugyancsak kedvezően válaszolt a földművelésügyi miniszter is, aki leiratában arról értesíti a Kamarát, hogy a Tisza Szolnok—Tokaj közti szakaszának a hajózhatóság érdekében szükséges szabályozása a f. évtől kezdve gyorsabb tempóban véte-tik munkába s az ehhez szükséges kőanyag szállítása hajón fog történni. Amennyiben a kőszállítás megengedi, egyéb anyagok is szállíthatók lesznek. Gondoskodás történt megfelelő hajók beállításáról.

A teljes ülés a kereskedő szakosztály javaslatára örömmel és helyesléssel vette tudomásul a

tett intézkedéseket s az akció fel-szinen tartása, illetve erőteljes felkarolása mellett dönt.

Kiállítás Kolozsvárott.

Kolozsvárott 1917-ben országos kiállítást óhajtanak tartani. Wittich Andor segédtitkár jelenti, hogy a kolozsvári társkamara a kiállítás támogatását kérte. Miután azonban időközben történt kormánynyilatkozat szerint kiállítás állami támogatása nem remélhető, az ennek folytán nem lesz megtartható. Az iparos szakosztály javaslatára az ülés a kolozsvári társkamara átirata fellett napirendre tért.

Kézizálogizlet Jolsván.

Egy jolsvai pénzintézet kézi zálogkölesön üzletet óhajt folytatni. Wittich Andor segédtitkár referátuma s a kereskedői szakosztály javaslata folytán a Kamara nem tesz észrevételt a köz-szükséglet képező üzlet létesítése ellen.

Borsodnádásd vásárrendtartása.

Borsodnádásd község módosítja vásárrendtartását oly képpen, hogy a helybelieket is helypénzfizetésre óhajtja kötelezni. Annak hangoztatása mellett, hogy a helybeliek helypénzmentessége általánosan divó szokás, abban a véleményben van, hogy a helypénzmentesség kedvezményének biztosítás teljesen a vásártulajdonos jogát képezi.

Feled és Pelsőcz község vásári helypénzdíjszabásának módosítása.

ügyében Wittich Andor segédtitkár terjesztette elő a szakosztályok javaslatát. Ehhez képest az ülés kimondta, hogy a módosítás ban tervezett tarifa emelést el-lenzi, miután a jelenlegi időpon-tot nem tartja alkalmasnak arra, hogy a vásárlók terhei emeltesenek.

Ösztöndíj.

A fiemei m. kir. Kiviteli Akadémia hallgatóinak köre támogatást kér. A Kamara 50 koronát szavaz meg e célra.

Ezzel a napirend kimerült. Következett a póttárgysorozat.

Győri Ödön beltag kifogásolja, hogy a napirend szétküldése után beérkezett ügyek is tárgyalassanak, miután azok elő nem készítettettek.

Dr. Sugár Ignác titkár megjegyzi, hogy a napirend szétküldése után beérkezett ügyeket csak abban az esetben szokta a teljes ülés tárgyalni, ha azok előkészítése mellőzhető vagy ha sürgősek. Javasolja, hogy miután sürgős

ügyekről van szó, azokat tárgyalja le a teljes ülés. (Helyeslés.)

Elnök ilyen értelemben mondja ki a határozatot.

A napirend szétküldése után beérkezett ügyek közt volt:

Esti tanfolyam önálló kereskedők részére.

Az önálló kereskedők továbbképzése céljából elfogadta a teljes ülés a kereskedelmi szakosztály azon javaslatát, hogy április hó 1-től május hó végéig könyvviteli tanfolyamot rendez önálló kereskedők számára. A tanfolyamot Brünn Ignác áll, felsőkereskedelmi iskolai tanár vezeti.

Törvényjavaslat a becsület védelméről.

Az igazságügyminiszter véleményt kér a Kamarától a becsület védelméről szóló törvényjavaslat előadói tervezetéről.

Dr. Sugár Ignác titkár előadta, hogy ez ügy az idő rövidsége miatt — a vélemény április hó 10-ig terjesztendő fel — már nem volt kellőleg előkészíthető. A kereskedelmi szakosztály javaslatára a teljes ülés kimondta, hogy a Kamara örömeinek adjon kifejezést, hogy a kereskedő osztály hitelle, existenciájával szorosan egybefüggő jóhírve a javaslatban erélyes védelemben részesül.

Megsürgetik a miskolcztiszapolgári vasut engedélyét.

Végül dr. Sugár Ignác titkár jelntette, hogy Miskolcz város polgármestere támogatni kéri a miskolcz—tiszapolgári vasut engedélyezését.

A teljes ülés elhatározta, hogy sürgős feliratot intéz a miniszterhez, melyben melegen támogatja a város felterjesztését, különös sulyt helyezvén arra, hogy a nagy jelentőség vállalat munkái mielőbb meginduljanak.

Több tárgy nem lévén, az elnök az ülést öt órakor berekeszti.

URANIA

Nagy Mozgósízház (Széchenyi-utca) 100.

Műsor 1914. április hó 3-án, 4-én és 5-én

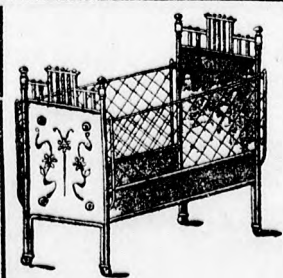
Az elűzött fiu

Modern sorstragédia 8 felv.

Ezenkívül még több sláger kép.

Rendes helyátrak.

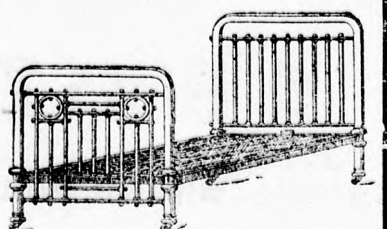
Az előadások kezdete: Hétköznapokon déluán fél 6 és este fél 9 órakor. Vasár- és ünnepnapokon d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és este fél 9 órakor.

Vas- és rézbútor.

KUN LAJOS miskolczi vas- és rézbutorgyár készítménye országszerte **elsőrangúnak van elismerve** s minden jobb butorüzletben kapható.

Ügyeljen a minden darabon látható eredeti gyári címkére!

Nem kortespolitika! Igazságos a kerületek beosztása

(A Reggel tudósítójától.) A Borsodmegegyei és miskolczi kerületi beosztással kapcsolatban, válaszul minden ellenkező koalíciós célokat szolgáló híresztelésre, az alábbi információkat kaptuk.

A kormányt, illetve a belügyminisztert a kerületek beosztásánál csupán a célszerűségi szempontok és a haladásnak és a modern követelményeknek megfelelő okok vezérelték. A miskolczi beosztásnál az a szempont domborodott ki, hogy egyrészt az intelligencia, másrészt a rohamosan szaporodó ipari munkásság nézeteinek megfelelő képviselőhöz jusson. Ami az előbbi illeti, pártszempontokkal itt sem lehet megvádolni a kormányt, mert az intelligencia tulsúlyának biztosításával nem munkapárti célokat akart elérni. Valószínű és remélhető gyan, hogy az új választás ebben a kerületben a munkapártiak fogja meghozni a sikert, nem a liberálisok, azonban az sem, hogy az intelligencia egyrésze az ellenzékét fogja támogatni. Nyilvánvaló tehát, hogy a kormány nem pártszempontokból, hanem csupán az intellektuelek érvényesülésének elősegítésére alkotta meg a miskolczi belső kerületet, míg a külső kerületben viszont az ipari munkás elem jogos aspirációinak akar kellő tért nyújtani. A külső kerületben jelenleg nem domborodik ugyan ki teljes mértékben az ipari munkásság számbeli tulsulya, de tekintetbe kell venni, hogy az új választási törvény nem egy választásra, hanem évtizedekre készült és így Miskolcz város rohamosan ipari fejlődésével párhuzamosan évről-évre emelkedni fog az ipari munkásság száma, ami idővel lehetségessé fogja tenni a miskolczi ipari munkások politikai érvényesülését is.

A megyei kerületeket illetőleg sem lehet a kormányt kortespolitikával megvádolni. A helyzet politikai szempontból a megyében ezután sem fog változni, mert bár megszüntették a jelenlegi ellenzéki kerületet, az új mezőkeresztési kerület még sokkal erősebb vára lesz az ellenzéknek, — mint a régi volt, miután Bottlik István kerületéből négy erősen ellenzéki községet csatoltak hozzá és a m.-keresztési kerület lakossága egyébként is függetlenségi érzelmű.

Nyilvánvaló ebből, hogy a kormány ellen emelt vádak Borsodmegegyében teljesen alaptalanok, amint nem felelnek meg a valóságnak az ország más részére vonatkozólag sem.

Dispensairet és üdülőtelepeket!

A munkáspénztár akciója

(A Reggel tudósítójától.) A Miskolczi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár igazgatósága évi jelentésében beszámol a halálozásokról és elmondja, hogy a halálozások túlnyomó része, hetven százaléka Miskolczra esik és leginkább a tüdőbajban szenvedők haltak el.

Szomorú adat ez, mert a Munkásbiztosító Pénztár olyan betegséggel áll szemben, amit a mostani eszközökkel gyógykezeleni valószínűleg lehetetlen. Eddig a tuberkulotikus betegeket egy-két hónapra szanatóriumba küldték, — azonban alig tértek vissza a szerencsétlenek a szanatóriumból, — pár havi munka után ismét visszafelődtek a régi állapotba. — A pénztár igazgatósága elhatározta, hogy mozgalmat indít üdülőtelepek létesítésére, ahol a tüdőbetegek a tetemes költségek miatt ne csak egy-két hónapot töltsenek el, hanem teljes gyógyulásukig megfelelő ápolásban részesüljenek.

A megindult mozgalom főcélja volt erdei üdülőtelepek és tüdőbeteg gondozók, dispensairek létesítése. Ezek kisebb áldozatok árán megvalósíthatók volnának és ennek a pusztító betegségnek, a tüdőbajnak a leküzdésére sokkal alkalmasabbak, mint a szanatóriumok.

A dispensaire.

A modern orvostudomány egyik legnagyobb vívmánya a dispensaire. Az ide internált betegeket mindenekelőtt megfigyelik, — azután specifikus kezelésben részesítik, kitanítják hogyan éljen, a köpetét megvizsgálják és azonkívül még szükség esetén készpénzzel is hozzásegítik türethető lakáshoz, tej-, hus és kenyér-segélyben részesítik.

A Munkásbiztosító Pénztár mozgalmat indított egy ilyen dispensaire létesítése érdekében és másfél évvel ezelőtt dr. Nagy Ferenc polgármester a programjába felvette a dispensaire létesítésének ügyét. A tervek már elkészültek és a dispensairet a város támogatásával alapította volna a pénztár. Azonban a terv kivételére nem kerülhetett sor, mert a József kir. herceg szanatórium-egyesület megelőzte és a vasgyári fiókja, az állam és a város támogatásával az Urak-utca 12. szám alatt tavaly megnyitották az első miskolczi dispensairet.

A dispensaire létesítésénél a

szanatóriumegyesület és a város a Munkásbiztosító pénztár közreműködését mellőzték, a pénztár igazgatósága tehát elhatározta, hogy a dispensairet nem veszi igénybe és tervbe vette a tüdőbetegeknek teljesen különállóan való kezelését. Ez év február hó elsején meg is valósította az igazgatóság a tervét és a tüdőbetegrendeléssel dr. Majzler Salamon kezelőorvost bizta meg.

A dispensaire létesítésének eszméje azért nem aludt el a legközelebb, mihelyt a pénztár egy másik terve, az új székház építésének az ügye megvalósul, ismét megkezdte a harcot és mozgalmat indít egy második dispensaireért, amely kizárólag a Munkásbiztosító rendelkezésére állana.

Üdülő telepek.

Dr. Nagy Ferenc polgármester ígéretet tett a Munkásbiztosító Pénztár igazgatóságának, hogy még az idén egy erdei üdülőtelepet létesít az Avason. Az erdei üdülőtelepért megindult akcióban a pénztár is nagy részt vett s mihelyt a telep elkészül, itt fogja üdülésre szoruló betegeit elhelyezni a legminimálisabb költségek mellett.

Valószínű, hogy mihelyt az első telep elkészült, nyomon fogják követni a többiek, mert Borsodvármegye tele van ilyen üdülőtelepek létesítésére alkalmas helyekkel. A pénztár igazgatósága most elhatározta, hogy érintkezésbe fog lépni a vármegyében lévő nagyobb bányatársulásokkal, melyek a dícsérendő példa nyomán bizonyára nem fognak késni kivenni részüket a tüdővész ellen folytatott küzdelemből.

Emellett a pénztár a környéken lévő szanatóriumokat és fürdőket is igénybe akarja venni. A gyógytényezők megválasztásánál természetesen mindig a gazdaságosabb módot fogja választani, anélkül, hogy a betegek érdekeit sértené vele.

Az elmúlt 1913-ik évben a Munkásbiztosító Pénztár betegeit leginkább a szomszédos Lillafüreden helyezte el, azonkívül a eszri, pöstyéni, valamint az Abbázia-Ícei és a budakeszi Erzsébet királyné szanatóriumba utalta. — A női betegeket Portoréban helyezte el a pénztár.

A tuberkolózis óriási elterjedésére borzalmas fényt vet a pénztár statisztikájának az az adata, mely a fürdő és szanatóriumba

küldötekről számol be. A statisztika szerint a fürdőbe és szanatóriumba utaltak nyolevan százaléka a tüdőbetegekre jutott.

A népfürdő.

Az elmúlt esztendőben a miskolczi Erzsébet-fürdő részvénytársaság a fürdőjegyek árát erősen felemelte, úgy, hogy a szegényebb néposztály csak nagy áldozatok árán juthatott fürdőhöz, — különösen pedig a tüdőbetegekre jótékony hatást gyakorló gőzfürdőhöz. A Munkásbiztosító Pénztár erre mozgalmat indított, hogy a fürdő árait valamennyire mérsékeljék. A fürdő vezetősége elhatározta, hogy esti fürdőórákat létesít, melyeken a borraival is beleértve, — ruhahasználattal együtt hetven fillérbe kerül a gőzfürdő egyszeri igénybevétele. — Együttal elhatározta az Erzsébet-fürdő vezetősége, hogy ha az esti fürdőórákat megfelelően látogatják, akkor férfiak részére hetenként kétszer, nők részére pedig hetenként egyszer lesz esti fürdőóra.

Ez a siker már magában véve is nagy előny, azonban végleges megoldás csak a népfürdő létesítésével érhető el. A munkásbiztosító pénztár igazgatóságának és dr. Nagy Ferenc polgármesternek is megvannak már a népfürdőre vonatkozó tervei s valószínű, hogy ezek a tervek még a folyó évben megvalósulnak és a fürdő építésébe az idén már bele is fognak.

Harc az alkohol ellen.

A népbetegségek elleni küzdelem egyik leghatékonyabb fegyvere a felvilágosítás. Ennek a révén a betegségek megelőzése oly feladat, melyből a Munkásbiztosító pénztárnak is ki kell vennie a maga részét előadások tartásával.

Az elmúlt 1913-ik évben megfelelő technikai eszközök hiányában csupán egyetlen előadást tartottak, mely alkalommal dr. Robicsék Béla, a budapesti Good-Templar-rend másodelnöke tartott előadást az alkoholizmus okozta veszedelmekről. A vetített képekkel kísért előadást szépszámu közönség hallgatta végig. Az első előadás sikerén felbuzdulva a pénztár igazgatósága diapozitíveket szerzett be, úgy, hogy az idén a népbetegségeket nem csupán Miskolczon, hanem a pénztári orvosok segítségével a nagyobb községekben is fogják vetítettképes előadások keretében ismertetni.

Legolvasottabb
miskolczi lap
A REGGEL

Váltóhamisításért hat havi börtön

(A Reggel tudósítójától.) Négy rendbeli váltóhamisítás büntetével vádolva állott ma a miskolczi kir. törvényszék előtt Ónody Károly hejőcsabai napszámos. A könnyelmű ember Mácsi István aláírását több váltóra odahamisította és a váltókat a miskolczi pénzügyhatóságnál leszámítoltatta. Az első váltót még 1912. december 31-én hamisította 160 koronáról, majd 1913. január 29-én 100 koronás váltót helyezett el. Ezen kívül még két váltót hamisított. Mikor a váltók lejártak, Ónody Károly nem tudta azokat rendezni és így kerültek Mácsi Istvánhoz, aki nagy meglepetéssel tapasztalta a hamisításokat. Mácsi István feljelentést tett Ónody ellen. A nyomozás során a hatóság megállapította a váltóhamisítást, mire az ügyészség Ónodyt vád alá helyezte.

Az ügyet ma tárgyalta a miskolczi kir. törvényszék Geöcze Bertalan táblabíró elnöke mellett. Ónody beismerte a terhéről hűcselékment, de azzal védekezett, hogy Mácsi István engedelmet adott neki arra, hogy a nevét a váltókra írja. A bizonyítási eljárás során azonban nem nyert beigazolást Ónody védekezése, sőt a bíróság az előadottak ellenkezőjéről győződött meg. — Ónody büntetését a törvényszék megállapította és hat havi börtönre ítélte.

Új palotát kap a Munkásbiztosító Mogindult a mozgalom

(A Reggel tudósítójától.) Régióta merülnek fel a panaszok unostalan a Miskolczi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár hivatali helyiségei és orvosi rendelőszobái ellen. A helyiségek szűkek, kicsinyek és nem felelnek meg azoknak a céloknak, melyeknek szánták. A szűk szobák tulsufoltak, annyira, hogy többek között a főorvos szobáját második várószobává kellett átalakítani és azóta a főorvos az egyik rendelőszobában végzi teendőit. Kevés a rendelőszoba is. A pénztárnak már nem jutott külön helyiség ezért a pénztárt a kultisztviselők amugy is tulsufolt hivatali helyiségében helyezték el ideiglenesen.

Ennek a tarthatatlan állapotnak a megszüntetésére a Munkásbiztosító pénztár igazgatósága mozgalmat indított. Az igazgató-

ság mindenekelőtt egy nagy, valóságos tanulmány szerű beadványban fordult a város törvényhatóságához támogatásért és küldöttségileg keresték fel dr. Tarnay Gyula főispánt és dr. Nagy Ferenc polgármestert, akik mindketten megígérték, hogy a mozgalmat támogatni fogják.

A város építési szakbizottsága már több telket ajánlott fel elenyésző ár mellett a Munkásbiztosító Pénztárnak, de egyik sem volt megfelelő helyen. Nagy baj és erősen hátráltatja a mozgalom ügyét, hogy a városnak nincsenek beltelkei, már pedig a pénztár pa-

lotáját olyan helyre kell építeni, amely lehetőleg közel legyen a város középpontjához, a centrumhoz.

A Munkásbiztosító Pénztár igazgatósága újabb tárgyalásokat kezdett most a város vezetőségével a telek ügyében. Ha a város hajlandó a pénztárnak megfelelő telket átengedni, akkor néhány héten belül sikerülni fog a tárgyalásokat befejezni és megállapodást létesíteni az új palota dolgában. Ilyen körülmények között lehetséges, hogy az építkezés már az idei nyár folyamán megkezdődhetik.

Dr. Köllner a kórházi viszonyokról

Beszélgetés a főorvossal. - Válasz a munkáspénztárnak.

(Saját tudósítónktól.) A Reggel legutóbbi számában részletes tudósítást közölt a Miskolczi Kerületi Munkásbiztosító Pénztár elmúlt évi jelentéséből, amelynek egyik része foglalkozik az Erzsébet-kórház ügyeivel is. Az évi jelentésben Kállai Géza pénztári igazgató megemlíti, hogy: „a kórházi ápolási költség emelkedése dacára, a pénztár tagjai közül sokan panaszkodnak az élelmezés és az ápolók bánásmódja miatt.”

A Reggel munkatársa ma felkereste dr. Köllner Károlyt, az Erzsébet-kórház igazgatóját és megkérdezte, mit szól a munkásbiztosító pénztár évi jelentésében foglalt panaszokhoz. Dr. Köllner Károly igazgató-főorvos készséggel állott rendelkezésünkre és a következőket mondotta:

— A munkásbiztosító pénztár jelentését még nem olvastam. A Reggel mai számában közölt jelentésnek a kórházra vonatkozó részletét nem értem. A pénztár igazgatósága és a kórház között fenálló rendkívül sűrű és kölcsönösen előzékeny hivatali összeköttetés mellett természetesen az lenne, ha a pénztár igazgatósága a tagjai részéről tudomására jutott panaszokat — ha azokat hiteltre méltóknak véli — minden esetben közölje a kórházzal, biztos tudatában annak, hogy a kórház igazgatósága az ilyen közléseket köszönettel fogadja, a panaszok tárgyát megvizsgálja és az eredményt a pénztárral közli. Ha a pénztár nem nyugodnék bele az elintézésbe, módjában van, hogy a kórház felettes hatóságához forduljon. A gondozására bízott tagok érdekében csak ez uton járhat el a pénztár eredményesen, nem pedig úgy, hogy évi jelentés-

sében a kórház hírnevét érintő megjegyzéseket helyez el, amelyek az előfordulható hibák kiküszöbölésére egyáltalában nem alkalmasak.

* * *

— Az élelmezés ellen felhozott panaszokra vonatkozólag mi az igazgató ur válasza?

— A kórház betegek természetesen nem luxusos, de megfelelő élelmezésben részesülnek. — Ezt egyrészt a kórházi orvosok és hivatalnokok állandó vizsgálatai, másrészt a kórházi bizottság elnökének és havi biztosainak a legkülönbözőbb időkben váratlanul történő megjelenéseik alkalmával szerzett tapasztalatai igazolják.

* * *

— Az ápolók bánásmódjáról hangoztatott kifogásokat mennyiben tartja igazgató ur indokoltnak?

— Ami az ápolóknak a betegekkel való bánásmódját illeti, gyöngédtelenséget vagy éppen durvaságot a betegekkel szemben sem az ápolószemélyzet, sem mások részéről nem tűrnék. Ápolószemélyzetünk emberszeretettel és önfeláldozóan teljesíti feladatát, a jóérzésű betegek tulnyomó részének érthető halála mellett. Előfordulnak azonban olyan esetek, hogy a betegek viselkednek durván és igazságtalanul, amely viselkedésüket, ha állapotuk súlyos — ennek természetesen megértésével, ha pedig méltatlan viselkedésük nem súlyos állapotunknak, de igazságtalan és békétlen modorunknak a következménye — megfelelő fegyelmi mód híján megtorlatlanul kell hagynunk.

* * *

Az Erzsébet-kórház igazgatósága — mint erről több alkalommal meggyőződünk — mindig meghallgatja az esetleg felmerült panaszokat és azoknak tárgyilagosan, az igazsághoz hiven végére is jár. A kórházban a betegek kifogástalan elbánásban részesülnek, az ápolók felelősségteljes hivatásuk tudatában végzik nehéz munkájukat. Az élelmezés ellen ugyan csak nagyritkán és elvétve történik panasz és ha az indokolt, reparálják. — Dr. Köllner Károly igazgató főorvos igen gyakran személyesen győződik meg arról, hogy az élelmezés jó-e vagy sem és ha hibát talál, azt igyekszik rendbe hozni. És így van ez nemcsak az élelmezésnél, hanem minden más dolognál.

Irodalmi estély Sassy Attila tárlatán

*

(A Reggel tudósítójától.) Elegáns, nagyszámú közönség jelent meg ma este öt órakor a városháza nagytermében, ahol Sassy Attila, az országos nevű festőművész tárlata van. A Miskolczi Műbarátok Köre rendezte irodalmi estélyét Sassy Attila tárlatán és a körnek majdnem minden tagja megjelent az estélyen, hogy a miskolczi származású piktorművészi beesü, értékes dolgait megtekintse és a szép előadást végighallgassa.

Elsőnek Frideczky József főgimnáziumi tanár lépett a dobogóra és egy alapos tudásra valló tanulmányát olvasta föl a szimbolizmusról. A mélyreható, kellő előkészültségről tanuskodó tanulmányt nagy csöndben hallgatta végig az egybegyűlt közönség. — Utána Rettegny Margit, a miskolczi színtársulat művésznője adott elő nagy ambícióval és meleg, szívbéli szeretettel néhány Ady-verset. A hölgyek szinte lélekzetviesszafojtva hallgatták a gyönyörűen szavaló művésznőt, aki valóságos az egész lelkét oda kölcsönözte Ady Endre verseinek. Rettegny Margit után Doktor János következett, aki Komjáthy Jenő költeményeit ismertette és olvasott föl belőlük néhányat. Végül dr. Bodor Antal lépett föl a dobogóra és köszöntö meg a szereplők lelkes fáradozását. A közönség az estély szereplőit lelkesen megéljenezte. —

A Reggel telefonszámai:

Kiadóhivatal 114
Szerkesztőség . . . 315

Szinielőadás a ref. leányiskolában

Leányok a színpadon

(A Reggel tudósítójától.) Szép, kedves művészestélyt rendeztek ma este a református felsőbb leányiskola növendékei az intézet tennisz- és kocsolya-alapja javára. A pompásan összeállított műsor keretében két egyfelvonásos szindarabot is mutattak be a fiatal leányok.

A szinielőadás nagyszámu és előkelő közönség volt jelen. Ott voltak többek között dr. Tarnay Gyula főispán, dr. Nagy Ferenc polgármester, és dr. Tüdös István ref. püspök is.

A program első száma „A meglepetés” c. monológ volt, amit Bárkányi Margit adott elő bájosan. Azután Deák Ilona és Csók Jolán mutatták be a magyar két-tóst és táncukkal valósággal elragadtatták a nézőközönséget. A program következő száma „Az új nevelőnő” című egyfelvonásos vígjáték volt. A darabban szerepeltek Sólyom Blanka, Szabó Ilona, Halász Etelka, Fekete Erzsébet, Bárdos Etelka, Oláh Margit, Znakovszky Emma, Radványi Emma és Mezey Borbála. A szereplők közül különösen Sólyom Blanka és Mezey Borbála tünnek ki meglepő talentumukkal. — Az egyfelvonásos után az arab táncot lejtette el néhány növendék: Pották Mariska, Scholez Ilona, Eigner Malvin, Ébert Ilona, Elek Irén, Hosszufalussy Magda, Zbozovszky Gizella lejtették el az arab táncot gyönyörűen. Végül a műsor utolsó számára következett sor. A Hushagyó kedd című kedves apróságot játszotta el az intézet néhány növendéke. A darab szereplői voltak: Dombayné — Evva Gabriella, Klárka — Gortvai Zsuzsanna, Emma — Kerekgyártó Aida, Erzsike — Tüdös Ilona, Ilonka — Rázsó Irén, Bella — Kaufman Olga, Olga — Koller Erzsébet, Kati, szakácsné — Barna Margit. Különösen Barna Margit, Tüdös Ilonka, Koller Böske és Rázsó Irén arattak sok tapsot.

Az estének nagy sikere volt.

A REGGEL előfizetési társasága

Helyben:

Hétfő évre	16 K
Fél évre	8 K
Negyed évre	4 K
Egyes szám ára 4 fillér.	

Vidéken:

Egy évre	20 K
Fél évre	10 K
Negyed évre	5 K

Gyilkosság a Vasgyárban

Agyonszurt munkás. - A tettes elmenekült. - Nyomoz a csendőrség.

(A Reggel tudósítójától.) Ma este, kevéssel hat óra után kegyetlen gyilkosság történt a közeli vasgyár-telepen, a vendéglő közelében. Egy brutális, elvetemült fiatalember agyonszurta Pravda János ötvenöt éves, nős, családos vasgyári munkást. A szerencsétlen ember csuromvéresen, eszméletlenül esett össze a szúrás után és alig néhány pernyi szörnyű fájdalmak és vergődés után meghalt. A gyilkos a tett elkövetése után elmenekült és a csendőrök a késő esteli órákban is hiába keresték, nem bírták elfogni.

A gyilkosság körülményeiről többféle verzió keringett. Egyesek szerint a meggyilkolt munkás nagyobb társaságban hagyta el a gyárat, a tettes észrevétlenül félközött melléje és szinte orozva ölte meg a mitsem sejtő, nyugodtan haladó embert. A másik verzió úgy szól, hogy alig néhány ember volt szemtanuja a gyilkosságnak és előbb heves szóváltás folyt le a két ember között. A gyilkosságról azonnal jelentést tettek a vasgyári csendőrségnek, amely nyomban kivonult a színhelyre. Pravda János ekkor már halott volt. A nyomozást Bíró csendőrőrmester nagy apparátussal indította meg a gyilkos elfogatására.

Papp Lajos előadása.

Papp Lajos törvényhatósági bizottsági tag, aki éppen abban az időben, amikor a gyilkosság történt, künn járt a vasgyárban, így adta elő az esetet A Reggel munkatársa előtt:

— Valamivel hat óra után a vasgyári vendéglő közelében jártam, amikor egy Hartmann József nevű, Miskolcra lakó, a vasgyárban dolgozó munkásfiú elmondta nekem, hogy kevéssel előbb gyilkosság történt. Azt is elmondta, hogy a véres eset szereplői mellett ment el, amikor halotta, hogy az idősebb ember, az áldozat így kiáltott a fiatalabb emberre:

— Megszurta a kezem!

A fiatalabb erre ráordított:

— Nemesak a kezdet szurom meg, hanem megöllek!

A másik pillanatban már megvillant a legény kezében a kés és azt markolatig az öreg ember testébe döfte.

— En láttam a gyilkosságot — mondotta a fiú — de nem jelentkeztem tanúnak, mivel akkor el-

vesztek egy napszámot.

A fiut karon fogtam és én magam vittem a csendőrségre, ahol kihallgatták.

A gyilkosság oka.

„A gyilkosság okáról az a hír kering, hogy a tettes néhány hét előtt még albérletben lakott Pravdánál, de mivel nem fizette ki a lakbért, kitette a lakásból. Az elvetemült legény ekkor megfenyegette Pravdát, hogy súlyos bosszút fog rajta állni. Tervét végre is hajtotta. A gyilkos a tett elkövetése után elmenekült és ezideig nem sikerült elfogni. A csendőrség az esti órákban számos tanút hallgatott ki.

Az áldozat fia: egy miskolczi rendőr.

Pravda István 39. számú miskolczi közrendőr az esteli órákban szolgálatot teljesített a Gyár utcán. Cirkálás közben melléje lépett egy előtte ismeretlen ember, egy vasgyári munkás és értesítette, hogy apját agyonszurta. A szegény rendőr az első pillanatban nem akarta hinni a rémhírt, de később kétségbeesetten győződött meg annak valóságáról. Pravda István nem hagyhatta el az órhelyét, meg kellett várnia, a míg leváltják. Ezután kiment a vasgyárba és jelentkezett a csendőrségnek. Pravda István realőr az éjszakai órákban telefonon jelentette Schwartz Árpád rendőrbiztosnak, hogy ne várják szolgálatlétet, mivel atyja gyilkosát segít a csendőrségnek nyomozni.

A pénzügyi tárca tárgyalása

(A Reggel tudósítójától.) A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután tartott ülésében a pénzügyi tárca költségvetését tárgyalta, amelyet Hegedüs Lóránd előadó ismertetett. Felszólaltak a költségvetés tárgyalásánál Münich Kálmán és Lévy Lajos, báró Teleszky János pénzügyminiszter hatalmas beszéde után a pénzügyi tárca költségvetését elfogadta a bizottság.

Tüdös püspök visszaérkezett

(A Reggel tudósítójától.) Jelentettük, hogy dr. Tüdös István református püspök részt vett Németh István dunántúli református püspök installációján és Pápán beszélgetést folytatott egyházi ügyekről az ott időző gróf Tisza István miniszterelnökkel. Tüdös püspök Pápáról a fővárosba utazott és bemutatkozó látogatást tett a kormány tagjainál. — Tüdös püspök egyházi ügyekben járt el a kultuszminiszteriumban és hosszabb ideig tárgyalt Jankovics Béla miniszterrel is. A püspök ma, a délutáni gyorsvonattal hazaérkezett Miskolcra.

SZIBILL

— Próba után —

(A Reggel tudósítójától.) Dél már régen elmúlt, talán két óra felé járt az idő, mikor nagynehezen véget érnek a próbák és a színészek egymásután jönnek kifelé az utcára. A Reggel munkatársa a színészbejáró lépcsőjében találkozik Tisza Carolával.

— A Szibillról? Csak most ne. Akár mikor, nem bánom, csak most engedjen, mert szörnyen éhes vagyok. És tudja mit csinál olyankor az ember, mikor éhes?

— Tudom, eszik.

— Nem, — mondta a bájos primadonna — hanem hazaszalad enni.

Azzal szó nélkül kimenekült az ajtón és hazasietett — ebédelni. Rátkait az öltözőben találta A Reggel munkatársa és éppen a kabátját vette föl. Ő rendezte a darabot és játsza benne az egyik kómikus szerepét.

— Három női szerep van a Szibillben — mesélte utközben Rátkai — és ezeket a szerepeket Tisza Carola, Fenyőné Malmos Mici és Füredi Ilonka játsszák. Maga Szibill, a címszereplő, természetesen Tisza Carola lesz. Általában mind nagyon bájosak lesznek, Fenyőnének néhány nagyon hangulatos, szép éneke lesz. A férfiak közül D'Arrigó játsza a főszerepet. Rajta kívül még Miskey, Bátori Béla, Heltai Árpád és én játszunk kisebb szerepeket. Egy jó meg van ebben a darabban és pedig az, hogy még a legkisebb szerep is jelentékeny és kedves, úgy, hogy mindenki nagy ambícióval készül a szerepére. Így például többek között Nyulassy, akinek epizód-szerepe van a Szibillben, egész nap nem csinál egyebet, — mint a sarkantyuját pengeti. Van

nak, akik azt mondják, hogy már nagyszerűen ért hozzá. A közönség élvezni fog, olyan sarkantyupengetést rendez vasárnap este. D'Arrigo olyan szépen fog énekelni, hogy a Néopera falai megreszketnek belé. Tisza Carola és Fenyőné Halmos Mici meg egyenesen lámpalázba ringatják a publikumot. Bródy Maxinak olyan versei vannak a Szibillben, hogy a publikum valósággal sirni fog örömeiben. Jacobi Viktor muzsikája nagyon szív alá mosolygó. Ha nem félnék tőle, hogy kiírja, azt mondanám, hogy a Szibill a világ legelőkelőbb operettje. — Olyan környezetben játszódik, az orosz hercegi társaságban, ami már magában véve is frappirozza a publikumot. Végig az egész darab csupa meleg hangulat, szín. Nagy sikere lesz. Egy teljes heti műsort fog betölteni.

A főrendiház ülése

Elfogadott törvényjavaslatok

(A Reggel tudósítójától.) Nagy érdeklődés nyilvánult meg a főrendiház mai ülése iránt. A hajóstársaságokkal kötött szerződések becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot és a tengerparti területek kisajátításáról szóló javaslatokat tárgyalták.

Báró Jósika Samu elnök tizenegy órakor nyitotta meg az ülést. Az előterjesztések során megemlékezett Gruics püspök és Somssich Imre főrendiházi tagok elhunytáról.

Ezután a hajóstársaságokkal kötött szerződések becikkelyezéséről szóló javaslatok tárgyalása következett.

Gróf Desseffy Aurél abban a véleményben van, hogy ezek a javaslatok nem időszerűek.

Báró Harkányi János kereskedelemügyi miniszter hangsúlyozta, hogy ép a kiegyezési szerződésekre való tekintettel kellett a javaslatokat elkészíteni. Ha sikerül Ausztriával a megegyezés, akkor helyes volt a létező állapotra való tekintettel előre gondoskodni, ha pedig nem sikerül, akkor még fokozottabb mértékben szükséges, hogy már most oly hajójárataink legyenek, amelyek az exportot lebonyolítják.

A javaslatot ezután általánosságban és részleteiben elfogadták. Következett a boszniai vasúthálózat kiegészítéséről szóló törvényjavaslat.

Gróf Tisza István miniszterelnök kijelenti, hogy az a körülmény, hogy Bécsben a törvényjavaslatot a 14-ik szakasz alapján léptették életbe, nem akadályozhatja meg a magyar törvényhozást a törvényjavaslat elfogadásában. Kiemelte a javaslat stratégiai fontosságát és elfogadásra ajánlotta a javaslatot.

Mihalovics Antal horvát főrend beszélt ezután.

Tomasich Miklós volt horvát bán felszólalása után gróf Tisza

István miniszterelnök reflektált az elhangzott beszédekre. Délután fél öt órakor az ülést felfüggesztették.

Jósika Samu báró elnök szünet után az ülést újból megnyitotta. Tárgyalták a tengerparti területek kisajátításáról szóló törvényjavaslatot, amelyet hozzászólás nélkül elfogadtak. Következett a közigazgatási bizottság jelentése.

Károlyi Gyula gróf hosszasan beszélt, amire a miniszterelnök válaszolt. Ezután a jelentést elfogadták.

APOLLO

nagy mozgószínház,
WEIDLICH-palota

Műsor 1914. április hó 3-án és 4-én.

1. Nyitány. (Reclámograf)
2. Lissabon.
3. Gyermekek csinyek.

4-8.

A kiewi vérvád.

Beilis szenvedései 5 felv.

Az előadások kezdete hétköznapokon délután 4, 6 órakor és este fél 9 órakor. Vasár- és ünnepponokon délután fél 3, fél 5, fél 7, és este fél 9 órakor.

HIRER.

— **Minisztertanács.** Budapestről jelentik: A kormány tagjai ma este hét órakor miniszteri tanácsot tartottak gróf Tisza István miniszterelnök elnöklete mellett. A minisztertanácson folyó ügyeket tárgyaltak.

— **Megszűnő pesti lapok.** A Budapesti Hírlap nyomdavállalatát ma délután megvásárolta az Atheneum Rt. és az Esti Ujság, Kakas Márton és a Patyolat című lapokat megszünteti. A három lap tizenkét munkatársának azonnal fel is mondtak.

— **A trónörökös a delegáció ülésén.** A főrendiház folyosóján beszéltek ma este, hogy 28-án a delegáció ülését a király helyett a trónörökös fogja megnyitni.

— **Névmagyarosítás.** Schvarcz Mór a Bécsi Biztosító Társaság tisztviselője és Schvarcz Sámuel a Miskolczi Hitelintézet tisztviselője nevüket belügyminiszteri engedéllyel Feketére változtatták át.

— **Kirándulás.** A Borsodi Bükk-egylet április 5-én, vasárnap, — egész napos kirándulást rendez. Indulás reggel 5 órakor a Városháztérről villamoson Diósgyőr, innen gyalog Forrásvölgy, Szik-

lateber, Visszafolyó, Örvénykő, Kovácskő, Zsófiatorony, Diósgyőr, innen villamoson haza, gyalogolás 8 óra. Élelmet mindenki magával vigyen. Vezető: Szücs Andor.

— **Elgázolás.** Oláh Mihály vasuti munkást a vasgyári vonat ma délután elütötte és elgázolta. A szerencsétlen munkást beszállították az Erzsébet-kórházba, ahonnan estefelé értesítették Schvarcz Árpád ügyeletes rendőrfőbiztost, hogy Oláh Mihály állapota életveszélyes. Dr. Rázsó Gyula vizsgálóbíró kihallgatta Oláht, aki aligha éri be a reggelt.

— **Öngyilkosság a fürdőben.** Budapestről jelentik: Ma délután öngyilkosságot követett el a Hungária fürdőben Schulteisz Dénes biztosítási tisztviselő. Mire a fürdőszobába hatoltak, a boldogtalan ember halott volt.

— **Háló, ebédlő, uriszoba berendezéseket, vas- és rézbutorokat tulzsufolt raktár miatt rendkívül olcsó árban árusít, hitelképes egyéneknek részletfizetésre Rosenbergszobába hatoltak, a boldogtalan ember halott volt.** Rosenbergszobába hatoltak, a boldogtalan ember halott volt. Tessék raktáramat vételkötelezettség nélkül megtekinteni.

— **Összeégett kisleány.** A sájszentpéteri szolgabírószág ma telefonon jelentette a miskolczi kir. ügyészségnek, hogy Nagyvisnyó községben Fazekas József ottani földműves hét éves leánykájára összeégett. A gyerek egyedül maradt otthon, tüzet rakott és játszadozni kezdett. Játék közben a ruhája tüzet fogott és olyan súlyos égési sebeket szenvedett, — hogy néhány órai kinlódás után meghalt.

— **Tűz a kaszárnyában.** Ma délután öt órakor a tűzéraktanya padlásán tűz ütött ki. Az eltávozott 6. lovastüzérezred által hátrahagyott levelek gyuladtak meg. Kár nines.

— **A „Színházi Ujság“** vasárnapi száma Haller Irma, az újonnan szerződött primadonna fényképével jelenik meg. Azonkívül Szibill szövegével, legszebb számainak verseivel és csoportképekkel.

Gyűjtősnak való hulladék papír zsákonként 20 fill.-ért kapható Klein és Ludvig könyvnyomdájában Hunyadi-utca 2.

SZÍNHÁZ.

Színházj műsor:

Péntek: Tündérlaki lányok, Szombat; A kis király. Vasárnap: Szibill, operette.

A Mandarin utolsó előadása

Ma este került színre ebben a szezonban utoljára a Mandarin. A hét egymást követő előadást telt házak nézték végig és a közönség lelkesen ünnepelte Gregoriné szerepét óriási sikerekkel játszó Palágyiné Menszáros Margitot. Most, hogy az utolsó előadás is lezajlott, megcsinálhatjuk a Mandarin mérlegét, mely olyan hatalmas sikerről számol be, a milyent dráma „A farkas“ óta vidéken még nem aratott. A Mandarin megszokás nélkül hétszer egymásután került színre a közönség állandó érdeklődése mellett.

Palágyiné Menszáros Margitot a publikum majdnem estéről-estére virágokkal lepte meg és lelkes szeretettel ünnepelte. Palágyi Lajost is a felvonások végén zajosan tapsolták s különösen a második felvonás végén aratott nagy sikereket. Alakításával még eddigi hatalmas színészi sikereit is messze túlszárnyalta. — Nálánál jobb mr. Wu-t nem lehet elképzelni. A többi szereplők: Vajda Ilonka, Fenyő Emil, Doktor János, Vidor József egyaránt osztottak a sikerben.

A Mandarint legközelebb már csak Egerben s Miskolczon pedig valóságban a jövő szezonban új szereposztásban játszva a szintársulat. Az érdekes Mandarint-esték utolsó epilógusa különben szombaton este lesz azzal a bankettel, melyet az igazgatópár a szintársulat számára ad.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy homokbánya

a Tapolcsut mentén kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebb értesítés nyerhető Gizella-utca 9. 2. ik ajtó j. bbla, 257

5-600 kocsis trágya

Schvarcz és Szekulesz-nál Miskolc, Vay-ut 25. sz. a. olcsón eladó. 259

Deutsches Fräulein

wird gesucht zu ein 7 Jährigen Knaben. Adresse in der Administration dieses Blattes. 258

A tavaszi

saison női kalap újdonságai már megérkeztek, minden kalap átalakítás 1 korona, Freireich Henrik 1 Arany János-utca 31. 252

UJ! PAPAN ÉS MATRAC KÉSZÍTŐ

Hauptschein Sándor
Miskolcz,
Széchenyi-utca 33.,
Deák-utca 18. szám

Készít minden e szakba vágó munkákat jutányos áron.

A XX század szenzációs természeti tüneménye!

Figyelmeztetek mindenkit, hogy én nem akarok senkinek reklámot csinálni, amint ez hasonló esetekben történni szokott, hanem tudatom mindenkiel **ingyen**, hogyan gyógyítottam meg én teljesen **szek évi súlyos tüdő-, asthma- és köhögési bajomat**. Ezen hárszert minden ember igen olcsón megszeresheti magának. Tessék egy bérmentes borítékot válasz céljára beküldeni.

Frau B. Kolenská, Wrschowitz bei Prag, Böhmen. Sch

Kis boltban **nagy cipő elárusítás**

Pfeffer Ede cipőraktárában
Miskolcz, Széchenyi-u. 101. szám alatt.
(Borsodmegyei Bankpalotával szemben.)

Üzletem kibővítése alkalmából a raktáron lévő **férfi, női és gyermekcipőket** minden elfogadható áron elárusítom.

20.000 pár tavaszi férfi, női és gyermek-cipő már megérkezett, melyeket szintén a legelőnyösebb áron bocsájtok a n. é. közönség rendelkezésére.

A Miskolczi Szanatórium és Vizgyógyintézet

Dr. Szánthó Bertalan igazgató főorvos vezetésével mellett ujonnan berendezve és átalakítva, elfogad fertőző és ragályos betegeken kívül mindennemű betegeket ellátásra és ápolásra. Idegbetegek részére egy teljesen különálló, e célra megfelelően berendezett pavillon áll rendelkezésre. A vizgyógyintézetben felfürdők, kombinált vizgyógy-mód, fangó- és iszapkezelés, szénsavas-, villany- és szárazhőlfürdők — szakavatott fűrdőmesterekkel és masszörökkel állanak rendelkezésre.

Az intézet egész éven át nyitva van.

Elsőrendű ellátás és ápolás.

Mérsékelt árak.

THIERRY A. GYOGYSZERESZ BALZSAM.

Utólérhetetlen hatáson tüdő- és mellbetegségeknél, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalmat okozó köhögést. Torokgyuladást, rekedtséget és gégebajokat megszüntet, valamint lázt, különösen jó hatáson gyomorgörcs és kolika ellen. Gyógyhatáson aranyér és altesti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő, elősegíti az emésztést. Kiváló bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbiznál, valamint az összes száj- és fogbetegségeknél, büffögés ellen, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő büzt. Jó hatáson pántlikagilisztánál. Meggyógyít minden sebet, sebhelyt, orbáncot, láztól eredő nátyagot, kelést, szemölcsöt, égési sebeket, megfagyott testrészeket, vart és kiütést. Fülbántalmak ellen kitűnő hatáson. Minden háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kéznél legyen.

Írjunk: Thierry A. Órangyal-gyógytárának Pregrada, Rohitsch mellett

12 kis vagy 6 dupla vagy 1 nagy speciálüveg 5-60 korona.

Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kencőse.

Megakadályoz megszüntet vérmérgezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyerekkégyas nőknél fájó emlők, tejmegindítás, rekedés, emlékeményedés ellen Orbánc, feltört lábak sebek, dagadt végtagok, csontszu, fekélyek, ités, szúrás, lővés, vágás vagy zuzódás által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatáson szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka, por, serét, tüske stb. kinővések, karbunkulus képződmények, valamint egek ellen, fereg, rothadás, körömgnyülés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknél elforduló fölfekvésnél, vérkeleseknel, fültályosnál, valamint kipállás esetén csecsemőknél stb. stb. kitűnő hatáson.

2 tégely ára K 3.60 a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett kapható Budapesten kapható **Török József** gyógytárában valamint az ország legtöbb gyógytárában. Nagyban: **Thalmayer és Seitz, Kochmeister Utóda, Radanovits Testvérek** drogueriákban Budapesten kapható. Ahol nincs lerakat rendeljünk közvetlenül!

Thierry A. Órangyal gyógyszerész-tárától, Pregrada, Rohitsch mellett.

Tavaszi ujdonságok

a legujabb divatu

francia modell kalapokból

dús választékban

már megérkeztek PESTI ÉS FEJÉR

női kalapszalonzába Miskolcz, Széchenyi-utca 65. szám alatt.

Gyárak: Budapest, Üllői-ut 31. Bécs, Neubaugasse 25.

Kevés a pénze?

Vegyen **butorokat** használt és mindenféle más tárgyakat

Friedman Jenő

ujonnan megnyitott üzletében Zsolczai-kapu 18. sz. alatt,

a hol mindenféle használt tárgyak u. m.: **butorok**, szoba, konyha és üzleti berendezések legmagasabb áron vétetnek és legutányosabb áron eladatnak.

Levélbeli vagy telefon hívásra házhoz megyek. Telefon 553.

Betonárúkból és Sirkövekből

állandó nagy raktárt tartok a leggyorsrubbtól a legmodernebb kivitelig.

Készítetek betoncsöveket

minden méretben, **cementlapokat** és az építéshez szükséges mindenféle kő- és betonárúkat a legutányosabb árak mellett.

Jávorszky Antal

Miskolcz, Vay-ut 2. Gömri vasuti sorompó mellett.

Legujabb rendszerű amerikai IRÓGÉPEK látható irással

KÉT ÉVI JÓTÁLLÁS!

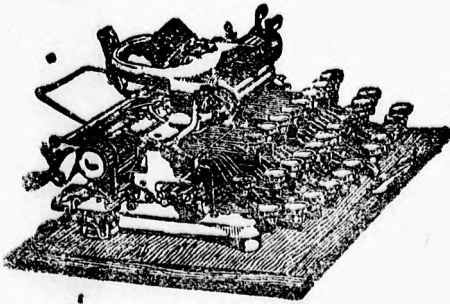
Főelőnye: Az irás gyors elsajátítása. — Szalag nélküli berendezés. — Sokszorosítás.

Több mint **160.000** darab van forgalomban.

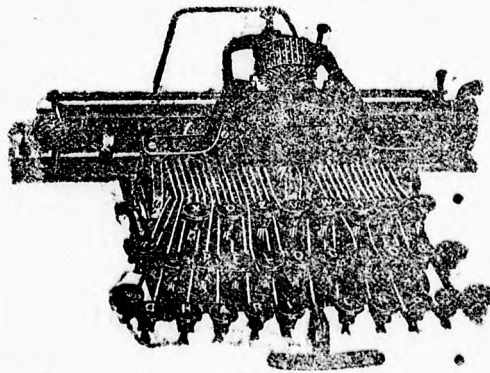
Ára 220 korona

5. sz. 290 korona.

Ugyanazt a munkát végzi, mint a 6—700 K-ás írógép.

„Weltblick.“ Ára 220 korona.

6. sz. minta. Ára 290 korona.

Megrendelhető és megtekinthető Klein és Ludvig cégnél Miskolcz, Hunyadi-utca 2. szám.

URAK!

Üzletem melletti különbejárati helyiségeimet **abonnáns étkezésre** rendeztem be és azon kényelmes helyzetben vagyok, hogy t. vendégeimet a legszerényebb előfizetési díjak mellett is, legszolidabban és teljes megelégedésükre szolgálhatom ki. **Ebéd és vacsora** 1 havi előfizetése 38 korona. Szíves pártfogást kér

Sándor bácsi,
étkezdé-tulajdonos. Kályvin-utca 3. szám.
(volt Zuhogó-kávéház.)

5 szobás villa

a csabai-uton, villamos mentén, előszobával, fürdőszobával, házmesterszobával és mellék helyiségekkel különálló istállónak is használható melléképületekkel egy hold természetével több évre bérbeadó. Cim a kiadóhivatalban. B.

Csinos földszintes ház

a város legszebb helyén kerttel, vízvezetékkel és villanyvilágítással, veranda, adómentes, **eladó.**
Cim a kiadóhivatalban.

Ha hirdetésünk

biztos sikert érünk el.

Vasuti menetrend.

1. A vonatok indulása Miskolcra személypályaudvarról.

— Érvényes 1913. évi október 1-től. —

Budapest felé.	
Reggel személyvonat	6.10 perc
Délelőtti gyorsvonat	9.40 "
" gyorsvonat	10.40 "
Délután személyvonat	12.35 "
" személyvonat	2.53 "
" személyvonat	3.37 "
Este gyorsvonat	6.28 "
" gyorsvonat	7.08 "
" 1v. sz.	8.40 "
Éjjeli személyvonat	12.57 "
Éjjeli személyvonat	2.25 "
Éjjeli gyorsvonat	3.04 "

Kassa felé.	
Reggel személyvonat	6.35 "
Délelőtti gyorsvonat	10.31 "
Délután személyvonat	12.05 "
Délután gyorsvonat	5.12 "
Este személyvonat	6.42 "
Éjjeli személyvonat	1.34 "
Éjjeli gyorsvonat	1.48 "
Éjjeli tv. sz. sz.	3.54 "

Fülek felé Miskolc pályaudvarról.	
Reggel személyvonat	6.33 per
Délelőtti személyvonat	11.03 "
Délután személyvonat	3.31 "
Délután tv. sz. sz.	5.56 "
Este vegyesvonat	7.18 "
Éjjeli személyvonat	3.33 "

Szerencs felé.	
Reggel személyvonat	7.42 "
Délelőtti gyorsvonat	10.56 "
Délután személyvonat	1.57 "
Délután személyvonat	4.25 "
Este gyorsvonat	6.00 "
Este személyvonat	6.06 "
Éjjeli t. v. szem. száll.	11.06 "
Éjjeli személyvonat	3.41 "
Reggel személyvonat	6.12 "
Éjjeli személyvonat	9.50 "

Mezőcsát felé.	
Reggel vegyesvonat	7.06 perc
Délután személyvonat	12.35 "
Délután személyvonat	4.32 "
Este személyvonat	7.18 "

Édelény-Szendrő felé Miskolc gősmű-pályaudvarról.

Reggel vegyesvonat	6.07 perc
Délelőtti motorvonat	10.40 "
Délután vegyesvonat	1.44 "
Délután motorvonat	4.15 "
Este motorvonat	7.25 "
Éjjeli motorvonat	8.47 "

2. A vonatok érkezése Miskolcra személypályaudvarra.

Budapest felől.	
Reggel személyvonat	5.54 "
Délelőtti v.-vonat (Hátvanból)	8.50 "
Délelőtti gyorsvonat	10.20 "
Délelőtti gyorsvonat	10.49 "
Délelőtti személyvonat	11.46 "
Délután gyorsvonat	12.56 "
" személyvonat	1.29 "
" gyorsvonat	4.55 "
" gyorsvonat	5.46 "
Este személyvonat	9.13 "
Éjjeli személyvonat	1.14 "
" gyorsvonat	1.39 "
" személyvonat	3.12 "

Kassa felől.	
Reggel tvsz. (Forróencsről)	6.39 perc
Reggel személyvonat	9.16 "
Délelőtti gyorsvonat	10.30 "
Délután gyorsvonat	2.59 "
Délután személyvonat	3.09 "
Este gyorsvonat	6.58 "
Éjjeli tvsz. sz.	12.09 "
Éjjeli személyvonat	1.52 "
Éjjeli gyorsvonat	2.58 "

Szerencs felől.	
Reggel tv. szem. száll.	7.19 perc
Délelőtti gyorsvonat	9.26 "
" személyvonat	10.24 "
Délután személyvonat	12.14 "
" személyvonat	2.35 "
Este gyorsvonat	6.18 "
Éjjeli személyvonat	8.04 "
Éjjeli személyvonat	12.28 "
" gyorsvonat	2.33 "

Mezőcsát felől.	
Reggel vegyesvonat	5.39 perc
" vegyesvonat	8.13 "
Délben személyvonat	1.29 "
Délután vegyesvonat	5.27 "
" tvsz. sz.	7.50 "

Fülek felől Miskolc pályaudvarra.	
Reggel személyvonat	7.29 perc
Délelőtti személyvonat	9.06 "
Délután személyvonat	1.10 "
" személyvonat	5.37 "
Este személyvonat	10.37 "

Boldva felől.	
Reggel vegyesvonat	7.19 perc
Délelőtti motorosvonat	2.26 "
Délután motorosvonat	12.39 "
Délután "	4.56 "
Este motorosvonat	10.26 "

Csak 14 napig! 1000 pár 1-ső rendű női boxcipő párja **5 korona 50 fillér.**

Jó, tartós és olcsó cipőket Rubinstein Dezsőnél

Miskolcz, Zsolczi-kapu 2. sz. a. (Kubacska-ház)

vehet.

Külön mérték szerinti osztály. Javítások gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Siremlékek

legnagyobb választékban legolcsóbb gyári árakban

EDELSTEIN HERMAN ÉS FIA

sírkőraktárába

Miskolcz, Zsolczi-kapu 34.

Telefon 476. Alapítva 1874.

Különféle butorok,

valamint férfi és női divatcikkek

olcsó árban vásárolhatók

WALLENSTEINÁL, - Arany

János-u. 66. délután 2 órától. w

OLCSÓ HUS!

Értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy a **Verbőczy-utcai hatósági mészárszékben** a mai naptól elsőrendű, hizlalt **bivalyhuszt kilónként 90 fillérért mérjük.**

Szirma-utca 10. sz. a. mészáros üzletünkben pedig **marhahus kilója 96 f.** **borjuhus kilója 1K12f.**

Pollner és társa mészárosok.

Károly és Ludvig, Miskolcz

Lapelárusítók

nagy keresettel felvétetnek
A Reggel kiadóhivatalában vagy
Groszmann Jágó üzletében.